

Силна мъжка ръка хвана ключалката; вратата на учителската стая наведнаж се отвори; турчинът влезе свободно в стаята. Звукът мигом намърда вестникът „liberte“ под възглавницата. Посрамен, хванат на мястото на престъплението, той остана в първото си положение, сиреч с вирнати крака, опрени о вътрешната стена на дежурната стая, Безпардонното нахлътване на турчина в дежурната стая от джундуша възмути господина, който с турски вестник в ръка челебийски се излежаваше на високият и тесен миндерлик.

— Добър ден, учителю благи — чисто български казва турчинът и, без да пита дежурния, седна на стол.

„Благият учител“ прибра вирнатите си крака; засрамен от положението си (вирнати крака, в ръка с турски вестник „свобода“), той не знаеше къде да се днее. От незнание каяво да каже, той попита „тайнствения турчин“:

— Кого търсите тук?

— Дойдох да видя как и на какво учите децата на българите — тихо, весело и усмихнато продума турчинът — гостенин.

Тенчо звукът умилно гледаше, ту турчина, ту учителя си. Звукът се натрупаха на прозореца. Звукът им извика и те като подплашени яребици се разбягаха по двора.

Звукът изгледа от глава до пети „тайнствения турчин-ревизор“. Грозна мисъл се пръхна в развълнуваната му душа — пръхна се мисълта: „шпионин турчин е дошел тук да узнае, що се върши на пук на гърците.“¹⁾

— По новата мода на „полезни знания“ ги учим — каза Заимов — главния звук на хасковските основни училища.

— По всичко се вижда, че по новата метода на „полезни знания“ ги учите: на двора децата дигат врява до Бога — каза усмихнато тайнственият господин.

— Децата са: нека си поиграят — каза звукът.

— Петър Берковски тук ли е? — попита търговецът на кокошки и яйца.

— Тук е, но сега, на pewno спи.

— Ида от Лом; нося му армаган от баща и майка и много здраве от приятели; искам да го видя и да му предам армагана и многото здраве — каза турчинът и приятелски се усмихна.

¹⁾ Хасковските гъркомани често пъти изпращаха разни съгледатели в българското училище; това бе известно на бабите и на децата; ето защо както възрастните класници, така и звукът вземаха за шпионин гостенин-турчин.